

Nr 52.

Ankom till riksdagens kansli den 29 mars 1935 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av väckta motioner angående viss ändring i gällande villkor för lån från allmänna nyodlingsfonden och norrländska nyodlingsfonden samt om sänkning av räntan å lån ur förstnämnda fond.

(1:a avd.)

Jordbruksutskottet har till behandling i ett sammanhang förehaft följande inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade motioner, nämligen

1) II: 75 av herrar *Olsson* i Staxäng och *Thorell*, vari hemställts, att riksdagen må i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om sådan ändring i gällande villkor för lån från allmänna nyodlingsfonden och norrländska nyodlingsfonden, att statslån från fonden till nyodling och betesförbättring må under tre år från lyftningsdagen innehavas räntefritt och utan amortering, varefter ränta må utgå med 4 procent jämte kapitalåterbetalning med en tolfedel årligen, samt att redan beviljade lån må komma i åtnjutande av samma utsträckning av amorteringstiden, därest den för lånen ställda säkerheten finnes tillfredsställande;

2) I: 203 av herr *Johansson, Johan, m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen för sin del måtte besluta att å lånebelopp lyftat ur allmänna nyodlingslånefonden skall erläggas en årlig ränta med högst 3.5 procent;

3) II: 372 av herr *Wallén m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen för sin del måtte besluta att å lån ur allmänna nyodlingslånefonden skall erläggas en årlig ränta med högst 3.5 procent.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för motionen II: 75, hänvisas till denna. Till stöd för motionerna I: 203 och II: 372, vilka i allt väsentligt äro likalydande, har åberopats vad som anförts i motionen I: 195.

Över motionerna I: 203 och II: 372 jämte ett flertal motioner om liknande räntesänkning beträffande andra fonder har utskottet i vederbörlig ordning införskaffat yttranden av statskontoret och fullmäktige i riksgäldskontoret. I fråga om yttrandenas innehåll hänvisas till redogörelsen i utskottets utlåtande nr 49, punkt 4.

Allmänna nyodlingsfonden är avsedd för utlämnande av lån för befrämjande av uppodling av jord i andra delar av landet än Norrland och Da-

larna (nyodlingslån) samt för befordrande av en rationell beteskultur å icke odlad jord inom samma delar av riket (betesförbättringslån). Gällande villkor för lån från allmänna nyodlingsfonden äro meddelade i kungörelsen den 21 augusti 1925 (nr 396) med däri genom kungörelsen den 14 juli 1930 (nr 300) gjord ändring.

Norrländska nyodlingsfonden är avsedd för utlämnande av nyodlingslån och betesförbättringslån i Norrland och Dalarna. Gällande villkor för lån från norrländska nyodlingsfonden återfinnas i kungörelsen den 11 juni 1926 (nr 204) med däri genom kungörelsen den 14 juli 1930 (nr 301) gjord ändring.

Låneverksamheten bedrivs genom hushållningssällskap ävensom, beträffande nyodlingslån, landsting såsom låneförmedlare. Lån från såväl allmänna som norrländska nyodlingsfonden må under två år från lyftningsdagen innehavas räntefritt utan amortering. Sedan lånet innehafts under sagda två år, skall ifråga om nyodlingslån vid utgången av vart och ett av de därpå följande sju åren och i fråga om betesförbättringslån vid utgången av vart och ett av de därpå följande fem åren dels återbetalas en sjundedel respektive en femtedel av det ursprungliga lånebeloppet, dels ock gäldas ränta å oguldet kapitalbelopp beträffande lån från allmänna nyodlingsfonden efter fyra procent och beträffande lån från norrländska nyodlingsfonden efter tre procent.

Utskottet.

Vad angår det i motionen II: 75 framförda förslaget, att beträffande lån från allmänna och norrländska nyodlingsfonderna den amorterings- och räntefria tiden skulle höjas från 2 till 3 år och amorteringstiden från 5 å 7 till 12 år, torde den i motionen berörda nedgången i utlåning från dessa fonder knappast, såsom motionärerna antagit, bero på de gällande lånevillkoren. Att lånen under de sista åren icke varit så eftersökta, kan tillfyllest förklaras därutav, att jordbrukets kritiska läge avskräckt från igångsättande av nyodlings- och betesförbättringsföretag. En sådan utsträckning av återbetalningstiden som den i motionen föreslagna genomfördes visserligen vid 1933 års riksdag beträffande lån från täckdikningslånefonden, men till stöd därför åberopades täckdikningsverksamhetens stora betydelse för arbetslöshetens bekämpande. Att införa så gynnsamma återbetalningsvillkor för låntagarna som de i fråga om täckdikningslånefonden stadgade beträffande statens utlåningsfonder i allmänhet skulle medföra alltför stora uppoffringar för staten. På nu angivna skäl kan utskottet icke tillstyrka bifall till motionen II: 75.

Med hänvisning till vad som anförts i utskottets utlåtande nr 49, punkt 4, avstyrker utskottet jämväl det i motionerna I: 203 och II: 372 framförda förslaget om sänkning av räntan å lån ur allmänna nyodlingsfonden från 4 till 3.5 procent.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

- 1) att motionen II: 75 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;
- 2) att motionerna I: 203 och II: 372 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 29 mars 1935.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Närvarande: se utlåtande nr 49.